

GAZETA TRANSILVÂNIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitet de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA
1838
GILBARITIU ȘI SPINȚIT DE LUPTATE SUB CUTELE LUI MUREȘENI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 200. Autorizați și Societăți lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 28 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

12 Aprilie 1942

Anul 105

Din tainele limbii

de V. Branisce

Este foarte interesant și instructiv în același timp să cercetezi fenomenele lingvistice în plină desfășurare, să surprinzi nașterea anumitor expresii, sau să descoperi înrăuirile care au determinat transformări de înțelesuri.

De aceea, de câte ori vom întâlni încetățenindu-se în limbă expresii greșite, forme necorecte este bine să cercetăm cum au luat ele ființă, ce cauze le-au influențat. Și explicațiile nu vor întârzia.

Imitația, superficialitatea, pronunțate influențe străine, lipsa de cultură și înțelegere vor sta mereu la baza acestor construcții greșite. Tot așa cum vom întâlni și anumite trăiri sau experiențe colective.

În cadrul „Spicurilor din dicționarul greșelilor noastre de limbă”, d-l profesor Ax. Banciu combate cu bogate argumente aceste forme greșite, intrate în uz prin analogie. Pentru a demonstra diferențierile de sens ale anumitor cuvinte d-sa ne dă în ultimul număr al „Gazetei Transilvaniei” următorul exemplu:

„La fel de diferențiate ca înțeles sunt și vorbele arbitrar și arbitral. Act arbitrar=act ilegal, despotic. Tribunal arbitral=tribunal compus din arbitri (persoane alese spre a hotărî o neînțelegere). Judecată arbitrală=judecată rostită de arbitri”.

Prin urmare, d-sa definește înțelesurile acestor două cuvinte, indicând cu multă precizie deosebirea de sens dintre ele. De altfel, până mai ieri, alaltăieri, nu cred să fi existat om să le confunde înțelesurile.

Se pare însă că în vremea din urmă aceste cuvinte încep a se suprapune, împunându-și înțelesul.

Cuvântul „arbitral” era mai presus de orice bănuială, înconjurat fiind de o aureolă de imparțialitate. Acum începe să fie influențat de sensul samovolnicului „arbitrar”.

Rămâne de văzut ce evenimente au putut să determine această influență, această suprapunere de înțelesuri.

Duhul lui G. Barițiu

I. Bozdog

În mijlocul zilelor furtunoase ce le trăim, ale atâtor răsturnări și înmormântări de rândului omenești, din ruinele cărora răsăr totuși și învieri și înălțări sufletești ca cea a neamului nostru, care ca ieri încă era socotit pierdut și condamnat să dispară, iar azi se situează în mijlocul admirației lumii întregi, — faptele mici ne scapă nevăzute în seamă.

Avem convingerea însă că miracolul sufletesc al neamului nostru de a se fi putut reculege și galvaniza într'un timp ce întrece orice record istoric, nu se datorește întâmplărilor oarbe, nici împrejurărilor, care, dimpotrivă, i-au fost de-a-dreptul dușmănoase, ci aluatului sufletesc sănătos din care a fost zămislit și păturilor fine care au sedimentat prin suferințele îndelungate atâtea vigoare și sănătate în acest suflet.

Acest suflet este opera sbuciumului colectiv de atâtea veacuri și este tivit cu beteala de aur a marilor inimi ce le-a născut în suferințele sale acest neam.

Fiii buni ai neamului nostru de pretutindeni au înțeles în chip instinctiv cu veacuri înainte că milă și cruțare să nu aștepte dela nimeni și tot ce pot face să facă din propriile lor puteri. Din această înțelegere tainică a rostului neamului nostru s'a imprimat în sufletul românesc adâncă pecetă a omeniei, a temerii de Dumnezeu și a ajutorării de-aproapei în suferință.

Acest duh sfânt, care este parte constitutivă a firii noastre de Români, a deschis inimele voiozilor „atleți între atleții apărători ai credinței” cu spada, ca strângându-o cu o mână, cu cealaltă să pună temelie atâtor mănăstiri și locașuri de închinăciune. Acest duh i-a făcut să-și plece întru cucernicie genunchii înaintea oricărei lupte începute, și la sfârșitul ei norocos să împodobească cu aur și pietre scumpe

locașurile și odăjdile sfinte. Acest duh l-a făcut pe Brâncoveanu să primească moartea cu seninătatea de martir al creștinismului, cu întreaga sa familie. Acest duh s'a coborât în vlădicii mucenici ai neamului care și-au înfrânat trupul, micșorându-și bucata de pâine, ca din cruțarea ei să poată crește mlădițe sănătoase de luptători naționali în zilele grele ale prăpădului neamului față de dușmănia oarbă a celor ce mai bine ar voi și astăzi să nu ne fi născut în lume.

Acest tainic rost al neamului îl simțim și astăzi că are de îndeplinit încă un mare rost în acest colț de lume, așa cum l-a definit atât de norocos în ultima sa cuvântare vizionară P. S. S. Mitropolitul Nicolae al Sibiuului. Acest duh a oțelit voința și a înarmat brațele tuturor sără la toate coticurile mari ale istoriei. Faptele strălucite de arme de ieri și de azi sunt rezultanta acestui duh. Componentele lui însă sunt faptele mici — în aparență —, și totuși mari în esența lor.

Dacă am destrăma toată băteala istoriei noastre românești și am cerceta amănunțele faptelor eroice, firele de aur din care sunt țesute sunt tot atâtea pietre nestemate, smulse din renunțările și jertfele de bună voie ale anonimilor ziditori ai sufletului românesc.

Aceste gânduri străbat mintea noastră când ni-e dat, printr'o norocoasă întâmplare, să citim Actul Constitutiv și Statutele fundației „Veturia Dr. Ioan Papp născ. Bontescu” prin care se întemeiază Azilul pentru bătrânii săraci din Hațeg, acte dresate la 12 Iunie 1941 în Sibiu, de către Dr. I. Papp și fiica sa Doina Papp, strănepoata întemietorului gazetei noastre, neuritorul Gheorghe Barițiu.

Continuare în pagina 3-a

Ieri, azi, mâine

de Dr. D. Chirculescu

Era o vreme când Românii luptau singuri, din răsuperi, contra năvălirilor barbare din răsărit. Năvălitorii întâlneau, la gurile Dunării, o înverșunată rezistență, în care cei mai mulți își găseau mormântul de veci. Cei care scăpau de nimicirea aceasta, își purtau rămășițele mai departe spre miezul Europei, dar soarta lor rămânea de aci încolo pecetluită. Numai popoarele care și-au ales altă cale de invazie, ocolind așezările românești, numai acelea au putut pătrunde cu puteri vii până în inima Europei.

Românii au fost unica stavilă contra invaziilor din răsărit, aceia care secole de-a-rândul au ocrotit continentul de pustiire, și au îngăduit celorlalte popoare să ducă în tihnă, mai departe, făclia civilizației moștenite dela Greci și dela Romani.

Așa a fost ieri: în lupta contra barbarilor din răsărit, România era singură.

Azi, amenințarea din răsărit a luat proporții apocaliptice. Inmulțirea Slavilor dela Est și adăugirea, la masa lor, prin înglobare, a unor numeroase populații eterogene, dădeau presiunii slave dela răsărit o forță care ar fi trecut cu ușurință peste stăvilă românească. Puhoiul slav ne-ar fi zdrobit, cu siguranță, spre a pătrunde spre apus, dacă...

Dacă conștiința realistă a popoului german nu ar fi înțeles pericolul la timp și nu ar fi avut și mijloacele de a i se opune cu succes. Azi, paza la răsărit nu mai este lăsată ca o povară istovitoare pe umerii neamului românesc singur. Lupta noastră veche își mărește înțelesul și ia proporții care nu puteau nici măcar fi bănuite cu câteva secole mai de vreme.

Realitatea și mărimea pericolului dela Est a solidarizat Germania și România, unind forța marii armate germane, vitezei armate române și resur-

— Continuare în pag. 3 —

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVÂNIEI”

IN NORDUL MOLDOVEI

de A. P. Bănuț

— Urmare —

Târgul nu prea seamănă însă cu ceea ce făurise închipuirea mea despre dânsul. Oricâte aș fi știut și priceput din gazete și din spusele oamenilor, nu-mi puteam închipui un orașel care să geamă literalmente de-atâtea jidovime urită, degenerată, murdară, grămădită până la refuz în așa zise „perechi de case” minuscule, scunde, dărăpănate și cârpocite, făcându-și impresia celui mai nemernic „ghetto” — și asta, nu numai de pe lături, pe undeva, ci în chiar strada principală a orașelului, ținându-se lanț dughenele duhând a insalubritate și infecție ale tuturor Hai-

milor, Ștrulilor și Șloimilor, purtând toți cele mai pocite porecle nemțești, denaturate până la necunoaștere prin ortografia sumară românească.

Venit aci dintr'o comună nord-vestică, cu case normale de cărămidă, largi și încăpătoare, unde nu mai există de-atâtea vreme comerț sau meserie făcută de jidan, am rămas aproape mirat, văzând că 'n Moldova toți negustorii, micii industriași, tehnicienii, ba chiar doctorii evrei își continuă nestingheriți, profesiunile. Uitasem, firește, că mă găsesc în orașe cutropite de evrei, cari găsesc și cumpărători și pacienți conșanșeni, putându-și deci continua comerțurile și misiunile ca 'n bunele vre-

muri de „poetică” amintire, ale răposatului „Zelig Sor”!

Sărmană Moldova falnică, de ieri, — cenușoacă dosită și părăsită, de azi!

Tu care sub Șefan cel Mare și Sfânt ai fost odinioară țărișoara de multă omenie și de nespūsă rezistență, cu gospodari înstăriți și 'n acelaș timp luptători vestiți în largul lumii; tu, care-ai stat mereu în picioare, opunând pe braviți tăi răzăși tuturor vrășmașilor, încât niciun potrivnic nu te-a putut birui, necum răpune, tu ai fost sortită să fii în ultimii cincizeci de ani ingenuchiată, înfrântă și sleită de puteri, de-un dușman degenerat și nevolnic, dar viclean și perfid, de neamul cel slut și nespălat al lui Israel!

Stai înmărmurit în fața efectelor cutropitoare ale acestei lepre umane, întrebându-te cu drept cuvânt: „dormit-au oare, decenii de-a rândul, sau ce-au făcut, tot timpul, oamenii noștri de Stat?” Cum și în ce fel au activat conducătorii politici localnici? Ce-au propus prin școli și cum au îndrumat

Erofi neamului

Eroul sublocotenent
de rezervă

VOINESCU GHEORGHE

din Vânătorii de Munte

În ziua de 7 Februarie 1942, a căzut eroic, la Nisch—Oralj, în luptele contra bolșevicilor, sublocotenentul de rezervă Voinescu Gheorghe, dintr'un Batalion din Vânătorii de Munte.

Comandant al unui pluton, tânărul sublocotenent Voinescu apune ca un soare în lupta sfântă a românismului, contra hoardelor barbare, cu conștiința deplin împăcată că a condus, cu eroism, plutonul său, asigurându-și locul de erou nemuritor, în cartea de aur a Neamului Românesc.

Figura lui strălucește pe orizontul îndepărtat al Frontului de Est, unde și-a sacrificat viața, pentru împlinirea idealului românesc, iar dăra luminoasă a eroismului său, va călăuzi pașii noștri, ai colegilor lui de Universitate, pe căile idealului sfânt românesc, ale celui mai înalt patriotism și ale sacrificiului măntuitor.

Descendent dintr'o familie de cinstiți țărani din Bran-Poarta, eroul sublocotenent Voinescu, după absolvirea școlii primare din Bran-Centru, promovează cu succes școala comercială „Andrei Băseanu”, din Brașov și este numit funcționar la Casa Asigurarilor sociale.

Apoi trece la Universitatea din București, iar în anul 1940, este declarat licențiat al Academiei de Inalte Studii Comerciale și Industriale, menținându-și în același timp și locul pe care-l deținea ca funcționar la Asigurarile Sociale, din Brașov.

Cine nu l-a cunoscut și apreciat pe scumpul nostru coleg Ghiță Voinescu, un admirabil tovarăș, un caracter de elită și un distins funcționar de carieră?

Un și plăgnerit Adonit unde neapăa? 3-
deric și desăvârșit spirit unde neapăa? 3-
derie, de disciplină, competență profesională și pricepere, erau înaltele lui virtuți.

Pe deasupra, credința lui nestrămutată în Dumnezeu. Înainte de a face primii pași, în zona unde avea să se manifeste eroismul, alături de scumpului camarazi din Vânătorii de Munte, în testamentul făcut, lasă 10.000 lei, din agoniseala sa, pentru biserica din comuna natală.

„Și acum, — spune în partea ultimă a testamentului său, — vă rog pe toți să nu fiți supărați pentru mine, căci orice om este făcut să dispară, fie mai curând, fie mai târziu, și apoi este mult mai frumos să mori pentru Patrie”.

Acesta este sublocotenentul Voinescu, alesul Neamului Românesc și mândria generației tinere, care și-a asigurat, pentru totdeauna, dincolo de marginile timpului și spațiului, într'o lume ideală, locul de erou nemuritor.

Nicolae Răduțoiu

Lic. al
Academiei Comerciale

Spicuirii

din dicționarul greșellor noastre de limbă

de Ax. Banclu

Sunt mai bine de trezeci de ani de când Ion Gorun dăscălia pe *institutoara* care „simțindu-se micșorată în demnitatea și prestigiul ei” de toaleta fonetică a profesiunii sale, ca să aibă măcar iluzia că suprimă distanța dintre ea și *profesoară* și că, în același timp, înlocuind pe *e* final cu *ă*, mărește distanța de rustica ei colegă — de *învățătoare*, — nu mai iscălia *institutoare*, ci *institutoară*.

Azi, dacă ar mai trăi autorul volumului „Știi românește?”, ar mai putea lua în pleasna ironiei și alte categorii de membre ale corpului didactic: pe *directora*, *inspectoara*, chiar pe cutare *profesoară*, care, pe vremea lui, nu se metamorfozaseră încă în: *inspectoare*, *directoare*, *profesoare* (la sing.)

Spre încredințare, câteva citate.

„A venit noua *directoare*... Fosta *directoare*... (Cr. 24 Febr. 1932 p. 3, c. 3.) Acea *directoare* de școală... Ministrul n'a aflat acolo pe *directoare* (Cr. 8 Iunie 1941 p. 2, c. 4-5) Anuarul lic. de fete „Domnița Ileana”, Sibiu (1936-1941) vorbește tot de *directoare* (p. 17). Lic. ind. al R.F.R. din Brașov având ca *directoare* pe etc. (G. Tr. 29 Ian. 1942 p. 4, c. 1) D-ra C. N. *directoare* a „Asoc. Creștine a Fem. Române” („Vița 30 Ian. 1942 p. 2 c. 2.) M. N., fostă *profesoară* și *directoare* (Univ. 14 Febr. p. c. 6). Doamna E. G. *profesoare*, F. R. *profesoare* (România de la Mare 20 Ian. 1936 p. 4 c. 3) etc”

A face din *institutoare*: *institutoară*, și-ar afla o explicație, deși uzul refuză ultima formă. Ea ar evita confuzia între forma dela plural și cea dela singular*).

A spori însă grupul femininelor cu aceeași terminațiune la amândouă numerele, nu prea e de înțeles. Limba trebuie să năzuească doar spre cât mai mare *precizie*, nu *imprecizie*. Și atunci de ce să nu păstrăm pe *directoare*, *inspectoare*, *profesoare* pentru indicarea pluralului? Avem destule cuvinte, prea multe chiar, care în urma neajunsului de a nu avea forme distincte pentru cele două numere, sporesc confuzia. Pentru ce să le mai înmulțim?

Tolerându-le, însemnează a încuraja tendința de-a elimina din uz formele în — *ă* (art. în *a*) la sing. Iar încurajarea ne-ar duce la uniformizarea pluralului cu singularul și la alte feminine, cu alte terminațiuni decât *-toară* sau *-oară* (D. p. funcționare proprietare, conferențiar etc.)

Fără frâna temerii de a fi semnalate și expuse ironiilor criticii, vom

*) Femininele formate cu suf. *-toare* (lat. *-toria*) mai de mult se terminau la sing. în *ă* (bocitoară) iar la plur. în *-e* (bocitoare). Mai târziu, trecând *ă* final în *e*, unele, influențate de substantivele terminate la sing. în *e* (floare-flori, pădure-păduri), au luat la plur. terminațiunea *-i* (privegh toare-priveghitori zicătoare-zicători) altele au păstrat și la plural terminațiunea dela singular. (vrăjitoare, servitoare, ghicitoare — cea care ghicește, cerșitoare, sfătuitoare, jutoare etc.)

auzi în curând pe elevele cu puterea de discernământ mai redusă decât a îndrumătoarelor lor îndrăgostite de aceste forme „mai evaluate”, vorbind și scriind cam în felul următor: „D-șoare, Mărioare, îți prezint o verișoare mai sprintenioare decât o căprioare”.

*

„M'am războit mai zilele trecute cu un frate din V. Regat pe chestia formelor întrebunțate de el ale verbului „scriu”: *a scrie, scriu, scriți* — forme pe care le întâlnesc adeseori și în scrisul ziarelor transcarpatine. Sunt îndreptățite sau trebuie evitate? — mă întreabă un cunoscut.

Nedumerirea cunoscutului meu putând fi și a altora, îi răspund aici: Pe această chestie, războiește-te și mai departe, cu toată încrederea în justetea punctului tău de vedere, formele *a scrie, scriu, scriți*, fiind create prin analogie, după formele verbului „știu” (*a ști, știu, știți*) și refuzate de toți cei cu respectul formelor consacrate de uzul veacurilor**)

Acceptând aceste forme sincopate, ar trebui să sincopăm și substantivele: *scriitor, scriitoare*, în *scriitor scriitoare*, — suf. *-tor, -toare*, adăugându-se întotdeauna la forma scurtă a infinitivului (a munci-muncitor, muncitoare; a linguși-lingușitor, lingușitoare).

E curios, totuși, că nici unul dintre cei care caută să ne impună formele sincopate nu rostește și nu scrie: *scriitor, scriitoare*. Inclinaș că credem că inconsecvența se datorește temerii de ridicolul la care s'ar expune. Bunul simț, în cazul acesta e prezent și activ.

Avem în limbă o seamă de verbe cu două forme pentru același mod, timp, număr și persoană, fiind conjugate de unii după o conjugățiune, de alții după alta. Așa sunt verbele: *posed, preced, decern*, etc., considerate de unii ca aparținând conj. I, de alții ca verbe de conj. III.

Câteva specimene din diferite publicații:

„Își pune în minte să *posede* singura femeie cinstită” (V. Rom. nr-ii 5-6,

**) Pentru cazul că s'ar găsi cineva să neghe frecvența acestor forme în ziaristica Vechiului Regat, punem și noi câteva dovezi la îndemâna celor care „se războiesc” pentru triumful formelor nealterate: *a scrie, scriem, scrieți*. „Scriți românește!” — glăsuiește un domn dela Cernăuți. „Nu voi descri luptele din trecut” — mai spune același domn în N. Rom. dela 8 VIII 1931 p. 1 c. 1. „Proiectul va *inscri* în loc de cînte numele celui care etc.” (Id. 8 VIII 1431 p. 1, c. 2). „Un fenomen pe care-l vom *descri* mai jos” (Univ. 24 III 1941 p. 3, c. 2). „După cum *scriși*” Rom. Nouă 24 V. 1941 p. 6, c. 2). Într'un articol despre „Ortografia noastră” d. D. T. Craiova se plînge: „Nu știm să *scriu*”. „A se *inscri* pentru lemne de foc” (Cr. 22 VI 1941 p. 7, c. 5). Tot așa scriau și prof. Nae Ionescu, filologul Al. Philippide și a

1928, p. 330). „Statul nostru și-a propus ca toți cei ce părăsesc școala să *posede* bine l. rom.” (Cv. 1929, 10 V, p. 3, c. 3). „Sunt puține orașe care să *posede* o astfel de bibliotecă” (Cr. 1931, 9 IV, p. 3, c. 1). „E nevoie ca cineva să *posede* o mare putere de imaginație” (Unirea 1942 28 II, p. 1 c. 5). „E suficient să *posede* unul pentru ca...” (Cr. 1942, 7 III, p. 3. c. 3). „Furia londoneză care *precede* apropiata prăbușire”, (Cr. 1942, II 11, p. 5, c. 1). „Premiul Virtuții” lăsat de Mavrogheni *sa se decerne* de Acad. Rom.” (România 1940, 2 VI, p. 15, c. 4). „Nefericitului istoric nu-i va fi prea greu să *d'scerne*...” (Cr. 1931, 19 I, p. 1. c. 1). „O privire ce a știut să *d'scerne* calitățile-i rare” (Conv. Lit. nr. 1-3 1936 p. 99). Toate autoritățile vin să se *proșterne* în fața lui” (Cr. 1936, 30 VIII, p. 1. c. 5). „Omul e gata să se *proșterne* în fața puterii” (Timpul 1941, nr. de Crăciun, p. 6, c. 5). „Cât de mult trebuie să fie decăzut cineva, ca să *ăsterne* pe hârtie atâtea calomnii” (G. Tr. 1935, 25 VII, p. 2, c. 1). „Un abis... avea să *ăsterne* pânza de desnaidejde...” (Timpul 1938, 4 I. p. 2 c. 1). „Nădejdea ei devine aprigă și fără răbdare: să se *proșterne* sub lovitura de grație a arhanghelului” („Rusoica” de Gib. I. Mihaescu, p. 140) etc.

Pentru *preced* Academia dă la infinitiv: *a proceda*, (alături de prez. ind. *preced. precede*) și pentru *posed*, pers. III a conj. prezent: *să posez*.

Din formele date nu putem ști cu precizie, dacă în cazul ultimului verb, Acad. recomandă pentru plur. pers. I și II formele *posedem, posedeți* sau *posedăm, posezați*. Ceeace știm însă e, că lumea se folosește de cele din urmă. De aceea, e bine să le păstrăm și noi pe acestea.

Cât privește celelalte forme din citatele de mai sus, orientarea e mai ușoară. Zicem: să *cernă* (dela a *cerne, cernere*), să *ștergă*, (dela a *șterge, ștergere*), vom zice deci și: să se *decern*, să se *proșternă*, să se *ăsternă*, — formulele acestea din urmă rămânând pentru prezentele indicativ, forma reflexivă (*se decerne, se proșterne, se ăsterne*).

Pentru cititorii noștri

In urma scumpirii hârtiei de tipar și a reglementării prețului de vânzare al ziarelor, suntem nevoiți să facem și noi unele schimbări în prețul de abonament.

Abonamentul anual al Gazetei Transilvaniei va fi dela 1 Aprilie 1942 lei 300.— pentru autorități și soc. 600.— pentru țărani 150.—

La aceste sume se mai adaugă timbrele prescise de lege la eliberarea chitanței de plată.

Toate abonamentele plătite înainte de 1 Aprilie a. c. se consideră integral plătite cu prețul vechiu. Prețul unui număr rămâne 2 lei.

pe semenii lor, preoții, profesorii și dascălii, din cele sate moldovenești? Cum de n'a reacționat violentissim organismul nostru social? Sau măcar bunul nostru simț și conștiința noastră națională, împotriva infiltrării lente, dar distructive până la anihilarea poporului nostru, a acestui oribil virus semit?

Căci dacă în partea cea mai nenorocită a Ardealului, în *Maramureșul Voivodal*, dezastruoasa infiltrație galiciană înspre mândra Țară a lui Dragoș, nu numai că n'a fost stavilită, ci dimpotrivă, ea a fost cu bună știință sprijinită de către dușmanul nostru milenar, ce tindea sistematic la distrugerea cu orice mijloace, a elementului românesc autohton, — este cu totul de neînțeles, ca în Moldova liberă, în țara de glorie a lui Ștefan Vodă, intelectualii români să nu fi văzut, din bună vreme, această oroare; să nu fi simțit, din plinul sufletului lor, fatalul pericol evreesc, ce se întindea dela un capăt la celălalt al bunei și blândeii Moldove, — să nu se fi înspăimântat, ca de-o

groaznică ciumă, de efectele nimicitoare ale blestematei pecingini ce se întindea, tâlhărește, peste trupul curat și vânjos al neamului nostru!

Se pare însă, că dela *Eminescu*, *Creangă* și *Conta* încoace, aproape nimenia dintre cărturarii locului, înafară de marele A. C. Cuza, n'a mai opus măcar o slabă rezistență teoretică, necum un obstacol sistematic și efectiv, puhoiului murdar ce se revărsa neconștient asupra acestei părți de țară, încât în cincizeci de ani de somnoroasă indolență, am ajuns până în miezul popoului, în care ne găsim și ne zbatem acum, cu apa la gură.

Știu! Faimoșii teoreticieni români de ieri ai problemei evreiești imi vor riposta cu arhicunoscuta omnipotență a Angliei filosemite; cu hotărîrea obligatorie pentru noi a Congresului dela Berlin: cu un întreg arsenal de argumente istorice, de teze și ipoteze juridico-sociale ce-ar fi stat, rogu-Te Doamne, în calea sforțărilor noastre de dessemitezare, respectiv de neacceptare în

sânul țării a respingătorului neam pistruiat, impertinent și îngâmfat, impus nouă de *Alianța Internațională Israelită*.

Eu voi încerca să le răspund însă, tuturor, românește, scurt și oarșan: *Poporul care n'a vrut să aibă evrei, nu i-a avut!* Exemplul clasic ni-l servește, fără puțință de contrazicere, minusculul popor sășesc din Ardeal, ce n'a avut niciodată și n'are nici în ziua de azi, evrei! Fiindcă, pur și simplu: *n'a vrut să-i aibă!* Dacă, pe vremuri, notoria impertinență semită l-a împins, totuși, pe careva dintre jidanii înarmați cu „protecția ungurească”, să se așeze în vr'o comună sășescă, — se știe că niciun picior de Sas n'a intrat vr'odată în dugheana sau cărciuma evreiască, încât jidanul, boicotat unanim și irevocabil de poporul sășesc, era, mai curând sau mai târziu, silit să-și ia tâlpășita!

Iacă, asta se chiamă, domnilor, conștiința națională germană și mi se pare că ea nu seamănă cu *aceea* pe care, plini de nobile virtuți *romane*, de

răbdare slavă și de milă creștinească, am practicat-o și confinuăm s'o deprindem de-o jumătate de veac încoace, noi Români, falnicii nepoți ai lui Traian-Împărat! Nu! Nu așa, domnilor! *Generoasa noastră milă de oameni va trebui s'o schimbăm urgent, cu „sacral egoism” al popoarelor treze și conștiente de menirea lor în lume!*

După toate nenorocirile ce-au fost să ne ajungă, una după alta, eu am totuși terma credință, că ziua desu-daizării noastre complete e destul de aproape! Marele nostru Conducător va scăpa definitiv Țara Românească de plaga ce-a ros-o, a secăuit-o și-a adus-o în pragul desnaidejdii... iar mântuirea neamului nostru este *mult mai apropiată*, decât o cred nehotărîții, scepticii, și toți defetiștii incurabili ai nației noastre!

Să lăsăm însă ca „neamul ales” să-și urmeze scurta și iremediabila cale a Destinului, pe care singur și l-a... ales!

— Va urma —

Duhul lui G. Barițiu

— Continuare din pag. 1-a —

Un fapt, poate mic asăzi, față de marile cataclisme mondiale, dar este un fir de aur desprins ca ultimă dorință din inima vrednicei nepoate a lui Barițiu: *Veturia*, născ. Bontescu, cândva soția lui Dr. I. Papp, primul președinte al Curții de Apel din Cluj, azi în Sibiu.

Nobila defunctă *Veturia Papp*, — fiica Mariei Barițiu și Mihail Bontescu, este nepoata lui Gh. Barițiu și soția sa născ. Belisariu, — înainte de moartea sa din 1936 a dispus ca cuibul familiei fiicei lui Barițiu, în care a planat tot timpul duhul marilor săi bunici și mamă, să fie prefăcut într'un azil al bătrânilor *săraci*, dar *moralii*. Gândul ei s'a intruchipat în această casă, ce va adăposti în spirit de largă și înțeleghătoare tradiție ardelenescă pe văduviții sorții, *fără deosebire de confesiune*, sau mai bine zis chiar în proporția frățească a românismului celor două confesiuni din Ardeal, ale căror biserici vor ctitori și îngriji această fundațiune.

Fapta în sine este mai presus de orice laudă și ea pecetluște încă odată adevărul devenit axiomatic că țaria și moralitatea neamului nostru este făurită din stropii de binefacere ai inimilor mari românești.

Atâta vreme cât Dumnezeu nu lasă să se stingă acest duh creator și susținător de neam din inima românească *cine poate fi împotriva noastră?*

Ieri, azi, mâne

de Dr. D. Chirculescu

Continuare din pag. 1-a

sele importante ale României, indispensabile unei campanii de proporții a celeia din Rusia.

Românii continuă azi vechea lor luptă la Est, dar, pentru prima oară în istorie, nu mai sunt singuri.

Amenințarea bolșevismului slav și condițiile luptei de azi la răsărit aduc importante învățăminte pentru așezarea Europei de mâne.

Ieri, poporul românesc, singur, era în stare să îndiguiască năvălirile din răsărit.

Astăzi, pentru a îndigui același pericol, a fost nevoie să intervină, odată cu noi, întreaga forță militară a Germaniei.

Mâne, continentul asiatic, prelungit în întinderile est-europene, va fi o amenințare din ce în ce mai mare pentru civilizație și popoarele europene. Și așa după cum vechiul stăvilor românesc devenise de câțiva vreme prea mic pentru presiunea din răsărit, tot așa va veni ziua, nu prea îndepărtată, când nici chiar stăvilor germano-român nu va fi îndestulător față de prolificile populații ale orientului imediat sau mai îndepărtat.

Führerul Reichului german ne vorbește de multă vreme de o nouă Europă, de solidaritate europeană. El arată că trebuie să înceteze lupta dintre popoarele europene, dacă vrem ca alții, nepoftiți și nedoriți, să nu tragă foloase pentru ei din desbinările vechiului continent.

Solidarizarea Europei va trebui să se desăvârșească, de data aceasta, în fața constrângerii realităților care amenință. Fiindcă știut lucru este că atunci când doi se bat, al treilea câștigă.

Europa va trebui deci să-și apere mâne existența pe spațiile din răsărit către Asia.

Vechea luptă bimilenară a Românilor capătă astfel o consacrare generală de proporții continentale.

Vechea și istovitoare noastră luptă a încetat de a mai fi lupta unui popor izolat

De astăzi înainte, rămânând totuși pe linia trecutului nostru istoric, vom fi din ce în ce mai puțin singuri.

Și aceasta limpezește un întreg program de viitor de lungă durată.

Scrisori către și dela Gh. Barițiu

de Candid C. Mușlea

— Urmare. —

În cele ce urmează publicăm câteva scrisori adresate lui Gh. Barițiu de către fratele lui Alexandru, preot în Filea-de-Jos (nu în „filia de jos” cum greșit s'a cules în No. 97 din 1941. Altă greșeală strecurată în No. 1 din 1942 este Fenian, în loc de Florian). Fratele scrie cu caractere latine, dar cu ortografia imposibilă din acel timp:

Filea-de-Jos 7-a Iunie n. 1848

Prea Dulce Frate!

Petrecând eu la părinți vreo trei zile în săptămâna trecută, ne veni științare cum că D-Ta petreci la Cluj, științarea aceasta [a fost?] foarte de animare, și'ntru cea mai fierbinte dorire pornii împreună cu Tată-meu în 4. a mai sus zisei luni către Cluj, — atunci însă mult prețuitul nostru Redactor (G. Barițiu!) în acea capitală nu se mai afla. Părinții s'au cam scandalit pentru că în poziția atâta [de] apropiată, de locul nașterii, nu i'ai cercetat, mie însă mi-a venit în minte la aceasta a le face cuvenitele reflexii.

Deși dar mângâiați nu furăm, de o parte ca să ne mai întâlnim, iară de alta: ca precăt se poate mai sincere informațiuni să luăm în privința nici până acum îndestulatei noastre stări naționale, totuși după conversarea noastră cu unii domni din nația maghiară, iar mai târziu și română, la residenția Episcopului nostru, ni se mai schimbăse părerile de mai 'nainte, însă și aceea pociu să-ți spui, că la mai mare confuzie și ispită am ajuns.

Eu pricep câtă neodihnă, câtă străduială aveți, mai ales partea cea inteligentă, pentru de a pune odată nația pe picior mai fericit, pricep și aceea că spre acest scop trebuie să lucrați după o politică foarte rațională și 'ntețitoare minții și opoziției părții contrare, mă tem însă, tare mă tem, că noi Românii vom fi slabi și astădată, iar neputându-ne nici acuma stabili întru o egalitate potrivită după cum aceea vor s'o aibă alte națiuni, mai târziu tot vom deveni instrumente potrivnicilor noștri. Eu vorbesc de egalitate, că de aceasta însătoșez, și numai aceasta poate să-mi răcorească inima, până când însă nația mea recunoscută nu va fi în sfera politică de nație în 'nțelesul cel adevărat, sunt străini (?) în locul nașterii mele. Patria mia dulce nu poate să-mi fie, cu conlocuitorii mei a simpatiza nu pociu! — Eu dară egalitate, libertate și frățietate prefăcută, mecanizată, nu voiesc. — S'a proclamat unirea, *unia* în capitala Clujului, unie sălnică, și neegală pentru mine, nația mea, tot numai (nu mai!) e recunoscută de nație, eu să mă fac fiu, și altei Patrii, când fiu adevărat nu simu (sum!) recunoscut nici în patria mea! — Băgați de seamă, că politica nației contrare e venin de aspidă, pentru toate alte nații, aceasta a crede, mă aflu informat numai de câteva zile încoace, de când ieșii din pașnica mea casă, să mai trag în mine și aer politic, iar precis la o ospătărie în Turda petrecui, unde auzii vorbe batjocoritoare de nația mea. Aș putea profeta și despre aceea că Românul de gardă națională anevoie, sau foarte

târziu se va bucura. Evenimentele însă vor lămurii mai bine toate.

Auzii în Cluj că ești poftit a merge la Pestiu, eu însă te-aș sfătui ca mai bine să rămâi acasă. Acel drum alerge-l *Bohățel* și alții. Cauza noastră e în *cofcă* (?) („Kotzke“). Să meargă și toți Românii acolo, tot atâta plătește, trebile Patriei și acuma, ca și totdeauna, de nobis, sine nobis. Sever (?) [Axente] lucră, și judecă. Eu numai prin maestria D[umne]zeiască cred și sperez să ajungem la starea care după robie, și răbdare, din seculi suferită, o merităm.

Intâmplarea dela *Mihail* din părțile Blajului cred — ce-i fi auzit-o până acuma, acea 'ntâmplare neașteptată dă astădată materie de a-și desfășura feluritele opinii mulți, dar mai din covârșire în capitala Cluj. Aici ieri auzii vorbindu-se că spre această scenă ar fi dat impuls D. *Bărnățiu* („Bărnuciu“), unii îi și declarară judecata, că ar fi vrednic de strangulație. D[umne]zeu să apere [pe] naționaliștii noștri de cazuri de acestea. Gândesc că nici D. *Bărnățiu* îi va păsa mult de [o] învinuire ca aceasta. Pe advocatul *Mikes* se aude că-l vor elibera, pe lângă garantizare, spre aceasta ieri (s)au dat Gubernia orândueală.

Despre frate[le] nostru Iosiv cum să fie? Părinții sunt sănătoși. Suntem copleșiți de griji, și de speranțe. Așteptăm cu mare nerăbdare sosirea deputaților noștri dela Domnitoriu, — poate că și dintru acolo ne vom înșela întru așteptările noastre.

Eu știam că D-Ta ți-ai fost făcut o reverență de materie. Gândesc și aceea că poate ți-ai rupt gândul spre viață civilă, deci tare m'aș bucura ca pe lângă cuviincioasa răsplătă să-mi dăruiești mie acea reverență împreună și cingulusu (brăul), mai întâiu dară de-i să o dobândesc, fă bine înștiințează-mă ce i-ar fi prețul; nu aș vrea să o mănec moliile.

Eu pentru multele faceri de bine, care a le uita nu voi putea niciodată, pururea ridic ochii spre cer, iar mai mult și din privința aceasta că dintre toți naționaliștii asemenea D. Tale rolle (roluri?) mai delicate în politici, nici unul nu deprinde. D[umne]zeu numai să primească. În săptămâna trecută de 5. ori am înălțat jertfe la Preaînaltul și Cerescul Tron, ca Atot-Domnitoriu să Te întărească între luptele vieții, să Te încunjure cu pace și cu bani, să Te mântuească de cursele vânătorilor și de lațurile celor fără de lege.

Pe dulcea și prea dorita Tătăișe, împreună pe fiica Victoria sărutând dulce, rămâiu

Al D-Tale

Cel mai iubitor frate

(ss). Alexandru

P. S. Tata trage dela Capitul ca fix anual 50 fl. val[ută] austriacă].

Scrisoarea poartă următoarea adresă: „Clarissimo Domino *Georgio Baritz*, Redactori Gazetăe de Transilvania, D[omi]no Patri plurimum dilecto. Franco. Urgentissime. Coroniae.

— Va urma. —

Bilanțul dela 1815

de A. A. Mureșianu

Nu puțin senzație au produs în Europa destăinuirile făcute la 1815 în parlamentul din Londra asupra contribuției bănești a Angliei la alimentarea și susținerea coalițiilor împotriva vrășmașului ei ireductibil, Napoleon I. S'a descoperit atunci că Marea Britanie n'a jertfit nici mai mult, nici mai puțin, pentru susținerea războaielor contra Franței, decât „12 milioane funți sterlingi“.

Dezastrul dela Waterloo și intrarea triumfală a Aliaților, în frunte cu țarul Alexandru I în Paris au însemnat căderea definitivă a celui mai mare reorganizator al Europei de până atunci, dar n'au putut nimici ideile planului său mareț. „Sfânta Alianță“, încheiată atunci la Paris — și putea să nu fie ceva „sfânt“ acolo, unde se găsea pravoslavnica Rusie — a consacrat din nou sistemul despotoc de dominație al Europei, dar ea nu a putut nimici sâmburele libertății popoarelor ei.

Titănul căzușe și Albionul, care prin puterea aurului său a reușit să-și păstreze supremația asupra mărilor, își făcea acum bilanțul.

Și nu e mirare căci numai pentru pregătirea coaliției a 3-a împotriva lui Napoleon, *Anglia s'a obligat în tratatul de alianță încheiat la Petersburg la 11 Aprilie 1805, la plata anuală a 1.125.000 funți sterlingi pentru fiecare 100.000 de oameni ai armatelor puterilor întovărășite*. Napoleon I sdrobi însă la Ulm și Austerlitz și pe Austrieci și pe Ruși. El intră triumfător în Viena și mai târziu în Berlin, în Varșovia și în Moscova și nu putu fi înfrânt nicăiri de aurul Angliei, ci numai de puterile naturii.

Căci puterea morală, și lupta pentru idei au făcut de multe ori în istorie mai mult, decât gramezile de aur. Și foarte bine observă istoricul Carol von Rottek că nu i se cădea Rusiei, „care a împărțit Polonia“, să se amestecă în treburile de interes general european, când ar fi trebuit ea însăși, mai întâi de toate „să se dedice chestiunii libertății popoarelor“.

Pe timpul lui Napoleon I Anglia a reușit să alieze pe Ruși și pe Germanii contra Franței. Azi Germanii și jumătatea Latinilor luptă contra Rusiei, și nici Francezii, urmașii cuceritorilor Sevastopolului, nu vor putea merge decât cu aceștia.

Bilanțul dela 1942 va fi altul, decât cel dela 1815!

Vintilian Mereș

Virgil V. Branisce

După cum legenda mesterului Manole povestește că mănăstirea nu se putea ridica până când cea mai scumpă ființă nu a fost jertfită, tot așa clădirea României noi cere ca cei mai buni fii ai ei să cimenteze cu trupul și sângele lor temelii țării.

O veste tristă care ne-a cutremurat adânc și a adus doliu în atâtea inimi ne anunță stingerea din viață, în floarea vârstei, a sublocotenentului în rezervă Vintilian Mereș, student al Universității din Cluj-Sibiu, căzut pe câmpul de onoare.

A căzut având înaintea ochilor imaginea țării, și putea că acolo, în depărtatele stepe ale Uc-aipei, luptând sub crivățul rece și neîndurător și acoperit de zăpadă, în ultimele clipe o avut o licărire de soare care i-a adus aminte, pe lângă atâtea ființe dragi, și de orașul în care și a început studiile universitare și unde voia să se întorcă.

Acuma își doarme somnul de veci în pământ străin, dar a dus cu el gândul mângâietor că jertfa lui n'a fost zadarnică și că din sângele lui și al altora va crește ca o floare, o țară nouă mai bună și mai fericită.

Ion Berciu

Au plecat și ei...

Toate despărțirile de cei dragi sunt dureroase.

Sunt însă și despărțiri sfâșietoare, când glasul amuțește pe buze și când gândul singur se sbuciumă și se chinuște.

Atunci dispar formele goale, care încătușează sufletele și se prăbușesc toate îngrădirile.

Vorbesc între ele numai sufletele și bat în piepturi, în același ritm, numai inimile noastre de părinți, de frați și de români.

Știm toți ce-i în adâncul sufleteilor noastre; știm toți, cei ce rămânem și cei

ce se duc, că există în lumea aceasta o dreptate și că suferințele noastre vor trebui să rodească odată și pentru binele și fericirea neamului nostru muritor.

De aceea la piecarea celor dragi, rostim în șoaptă ca la spovedanie, urarea:

„Nu uitați nimic din ce rămâne, aici, voi, mândria și mângâierea noastră!“

Dumnezeu să vă păzească și să se în ure de noi toți!“

DUMINEGA

In Impărăția Credinței

„fericiți cei ce n'au văzut și au crezut”. sf. Ioan, XX-29.

Minunata dimineață în care credincioșii alergau la biserică, unde glas de biruință vestea strălucita Inviere, ne-a umplut inimile de nădejdi bogate luminându-ne.

Lacrimile durerii încetară a mai isvori, căci Hristos nu mai era în stăpânirea mormântului ci inviasse, câștigând și lumii invierea.

Prin jertfa de sânge am fost răscumpărați și ne-am mântuit prin iubirea lui Hristos.

Azi o nouă învățătură mântuitoare ne îmbracă sufletul și aceasta în amintirea apostolului Toma.

Intâmplarea dumnezeiască aduce cu sine ca apostolul Toma să nu fie între ceilalți ucenici, când Isus s'a arătat, după inviere, în mijlocul lor binecuvântându-i și arătându-le ranele cuielei și coasta cea străpunsă.

Realitatea întâmplării raportate de ceilalți apostoli nu l-a convins în deajuns pe Toma. Vălul negru ce așternuse pământul prin răstignirea, moartea și îngroparea Domnului, îl îmbracă și pe acest apostol. La 8 zile Isus veni în aceeași casă, cu ușile încuiate, cerând lui Toma să pună degetul în semnul ranelor. Adevărului acestuia Toma îi dă expresiune prin cuvintele: „Domnul meu și Dumnezeul meu”, sintetizând în această mărturisire tot ce se poate spune de Isus. Peste această mărturisire Domnul adăugă: „fericiți cei ce n'au văzut și au crezut”.

Iată că neîncrederea lui Toma în sinceritatea mărturisirii apostolilor aduce o ușoară muștrare lumii întregi, așezând față în față credința și necredința.

N'a fost semn, cuvânt și cugetare căreia să i se opună mai multă împotrivire și să fie trasă mai mult la îndoială, decât credința.

Piatra de poticnire a sufletului omenesc e îndoiala ce prăbușește pe om în necredință și păcat.

Prin apostolul Toma, Mântuitorul vrea să îndrepte viața noastră, așezându-o pe temelia credinței și dându-i putere în lupta ispitelor și slăbiciunilor pământești.

Imprejurarea aceasta este o frântură din viața lumii întregi, de-a-lungul veacurilor și a noastră care trăim azi. Pe Toma l-a încredințat pentru mântuirea noastră. Prin el Hristos ne întrebă de credința noastră.

Credința în Domnul care a descoperit adevărul este partea întregitoare a sufletului omenesc, dela leagăn până la mormânt. Credința e temelia tare a tuturor deprinderilor bune. Ea, după cuvântul sf. Ioan gură de aur, e începutul dreptății, izvorul sfințeniei și inima dreptei serviri.

Lipsa credinței aduce pierderea sufletului. Faptele ce nu izvorăsc din credința în Hristos ne duc în prăpastia desnădejdiei celei mai grozave. Fără credință nu se poate mântui nimeni, căci numai cu ea înfiripăm legătura cu Isus.

Infrățirea cu Hristos în aceste clipe grele alcătuește lucrarea de mântuire. Fericit e cel ce ia pe Domnul în tovarășia sa și care dorește ca orice lucru să-l înceapă, săvârșească și sfințească în Dumnezeu. Credința îl El ne va trece peste prăpastia primejdiiilor, peste valurile și furtunile vieții. Prin ea ne facem părtași darurilor bogate ale vieții și ale milostivirii dumnezeiești.

Să înlăturăm vâlul ignoranței trușe și să ne încălzim la soarele credinței, întărindu-ne și oțelindu-ne sufletul.

Ai credință? De ce nu crezi din suflet în Hristos?

Ia-ți ca veșmânt pavăza credinței! Valurile vieții vor spumega în jurul tău ca și marea furtunoasă; însă tu rămâi cu sufletul liniștit ca și în adâncul mării. Acesta-i adâncul credinței. Astfel jugul luat de bună voie de Hristos pentru noi îl vei socoti ușor.

Să fie deci cuvântul evanghelis-tului de azi temeiul izbăvirii tale!

Preot Nic. Bărsan

Medicul NOSTRU

T u t u n u l

(Fumatul)

de Dr. Valeriu Stînghe

Fumatul este un obicei care după mine și după atâția alții nu-și are nicio justificare.

Nu are nici calitățile terapeutice ale opiuului, morfinei, nici calitățile alcoolului, fie că unii consideră alcoolul ca aliment, fie ca substanță cu întrebuințări de ordin medical.

Tabacofilia (obiceiul de a fuma) este un gest automatic, inconștient, care constă în aceea de a inspira și expira fum.

Sunt oameni care au fost mari fumători și care apoi au abandonat acest obicei, cum a fost și Tolstoi, care afirmă că pușini sunt cei cărora le place cu adevărat fumatul. După explicația aceluia, care au avut ocazia să se autoexamineze, fumatul este ceva contagios, se fumează cum se dansează.

Dacă observăm mai de aproape un fumător, ne vom convinge că fumatul este un tic nervos, se fumează țigaretă după țigaretă, gesturi lipsite de orice senzație și la care conștiința nu participă de loc.

Sunt apoi atâția care fumează numai din snobism, pentru a face pe interesanții, pe oamenii șic, pe oamenii de lumea bună. Femeile sunt mai ales, acelea la care fumatul își are justificarea de mai sus, având convingerea că fumatul este ceva cochet, ceva seducător, uitând bine-înțeles că mirosul de tutun al gurii și tusea tabagică nu-s de loc agreabile și seducătoare pentru cei din jurul lor.

La sate încă nu am văzut țărance de-ale noastre, sau chiar intelectuale care să fumeze, aceleași țărance sau intelectuale, însă de îndată ce se așează la orașe, pentru ca să se orășanizeze, cele mai multe găsesc ca prima condiție este să fumeze.

În legătură cu senzațiile pe care țile oferă fumatul măntreb oare ce plăcere vor fi simțind copiii care debutază în fumat, fumând hârtie de împachetat, foi de nuc, care te ustură la limbă de te taie lacrimile?

Iată ce spune marele poet, scriitor și erou național italian D'Annunzio în legătură cu plăcerea fumatului: „Am încercat în trei rânduri să fumez. La prima încercare mi-a fost așa de rău, încât era să mor. La a doua încercare m'am învinețit mai rău ca un cadavru. A treia și ultima oară am repetat experiența cu o pipă germană. Vai, dar e mai bine să trec peste această din urmă încercare și consecințele ei”.

Ca istorie amintesc că tutunul a fost introdus în Europa din America

de către Cristofor Columb, descoperitorul Americii. La Americanii sălbatici tabacul era considerat ca o plantă veninoasă, cu care își otrăveau săgețile. Ei ardeau foile de tutun, iar fumul îl aspirau prin un tub căruiua îi ziceau *tabacos*, de unde numele de tabac, dat în mod impropriu tutunului.

În Europa au fost scene comice cu ocazia introducerii tutunului. Așa în Anglia, unul fumând și dând roto-coale de fum din gură, servitorul lui a crezut că a luat stăpânul foc și a aruncat o vadră de apă pe el.

În Franța tutunul a fost introdus de ambasadorul francez în Portugalia, Nicot, de unde și numele de *nicotină*, ce s'a dat substanței otrăvitoare ce se extrage din tutun. În Franța la început tutunul se priza (se aspira prin nări praful de tutun), de-aceea se zice că în Franța tutunul a intrat prin nări.

Henric al VIII-lea regele Angliei, îi bătea pe fumători, regina Angliei Elisabeta confiscă pipele, un rege al Persiei tăia nasul fumătorilor, iar papa Urban excomunica pe fumători. Din exemplele de mai sus se vede că obiceiul de a fuma și atunci ca și acum nu a fost aprobat de cei cu judecata sănătoasă.

Consecințele rele ale tutunului asupra organismului omului sunt datorite nicotinei și se manifestă prin dureri de cap, tuse, care cu timpul duc la bronșită tabagică, emfizem pulmonar, turburări gastro-intestinale (lipsă de poftă de mâncare, grețuri) atrofia nervului optic cu orbire și arterioscleroză.

Cu toate aceste urmări lupta contra tutunului este foarte grea, debitul tutunului fiind o însemnată sursă de venituri pentru stat, fumatul fiind deci încurajat de stat. În Franța de exemplu supraimpozitul pe tutun după anul 1870 a permis plata datoriei de războiu de 5 miliarde franci, pe care Franța învinsă a fost obligată s'o plătească Germaniei învingătoare.

Anual dispar în lume în fum 900 milioane kilograme de tutun, în dauna celor mulți care mor de foame, în sensul că în locul plantațiilor de tutun s'ar putea cultiva grâu, porumb etc.

Lupta contra tutunului este o problemă de voință. Să se hotărască cei cu patima fumatului să nu mai fumeze, așa cum unii au și reușit să se lase de acest obicei. Și totuși când ne gândim că oamenii de voință, maestrul ai voinței în altele ca Napoleon, filosoful Kant, criticul rațiunii pure, au fost niște fumători pătimași.

România Patria poezilor, soldaților și eroilor

Ziarul „Il Popolo di Bergamo” publică un foarte cald și vibrant articol al d-lui Angelo Colleoni, intitulat:

„Pământ al României, patrie a poezilor, soldaților și eroilor”.

D. Colleoni, relatează o vizită a sa în România, spunând:

„Mă simțeam pe pământ italian, fiindcă în nici o țară din lume n'am văzut o mai autentică atmosferă latină și un mai pronunțat gust de romanitate, decât în această sfântă și martirizată Românie”.

Vorbind despre Transilvania, d. Colleoni scrie:

„În Transilvania trăește cea mai adâncă rădăcină a acestui popor, nervul său etnic cel mai vechi și cel mai fecund, acela care a dat cel mai mult artei populare române”.

În continuare autorul, cu accente de emoție, vorbește despre arta populară și despre spiritualitatea românească și scrie:

„Triumful spiritului românesc, care n'a putut fi sacrificat de nici o forță ostilă, este etern ca anotimpurile, renaște în fiecare primăvară. Pământ al României, pământ de poezi țărani și de țărani soldați, Dumnezeu să te ajute ca aceasta să fie ultima etapă a sacrificiilor tale și acest sacrificiu să-ți redea ceea ce este al tău, prin religia sângelui, astfel ca suflul tău să treacă peste toți fiii care îți aparțin și în substanță.

Acesta este pământul smuls de atâtea ori din mâinile barbarilor, pământ răscumpărat cu sângele atâtor generații. El nu va fi niciodată sterp. Astăzi pământul românesc este plin de mormintele proaspete, care aparțin ultimului calvar”.

Vorbind despre soldatul român, d. Colleoni scrie:

„O, cum știu să lupte aceste minunate trupe române! Sângerând, de multe ori decimate, pornesc la atac împotriva întăririlor și a hoardelor roșii, cu o dărzenie care se poate numi miraculoasă, însufleții de un spirit, care depășesc și curajul, și temeritatea. Latini, ca și fiii Romei”!

CITIT

Gazeta Transilvaniei

cu timpul să exportăm produse de cânepă.

Pentru ca să ajungem la această situațiune, este nevoie ca fiecare agricultor să cultive cu cânepă câte o bucată de teren, de pe care să obțină nu numai materia necesară gospodăriei lui, ci să producă peste trebuințele sale materia ce astăzi este foarte căutată și plătită cu prețuri destul de mari.

Pentru ajutorarea și înlesnirea cultivatorilor, Ministerul Agriculturii a trimis Camerelor Agricole, sămânța de cânepă necesară pentru însămânțările din primăvara anului 1942.

Cei interesați se vor adresa direct Camerelor agricole de unde vor lua sămânța de care au nevoie.

Pentru buna reușită a culturii de cânepă, este nevoie ca terenul să fie bine pregătit, să fie fără burueni și să fie îngrășat cu bălegar de grajd, care ajută mult la mărirea producției și nu costă nicio sumă de bani, decât voința ca în loc să fie aruncat în gropi sau pe câmp la marginea satului, să fie dus la bucata de pământ ce se va semăna cu cânepă.

AGRICOLE

Să semănăm cânepă

Din cauza războiului, nu se mai pot importa decât cu foarte mari sacrificii materiale și cu greutate, cantități mici de produse semifabricate și fabricate de bumbac, iută, sisal, cânepă și in, cantități ce nu pot acoperi nevoile armatei și ale populației civile.

Răul se poate înlătura prin acela că, dacă bumbacul nu se poate cultiva în țară decât pe suprafețe reduse, în schimb cânepa reușește foarte bine în orice colț de țară și dă rezultate bune.

Firele de cânepă se pot întrebuința foarte bine pentru cămăși, cearceafuri, ștergare, rochii, haine, apoi pentru

dosuri de saltele, lăghicere, saci, frânghii, căpește, ștreanguri, hățuri, chingi, guri de ham și pentru câte alte lucruri bune, sănătoase și ieftine, obiecte din care o bună parte se pot lucra cu succes de gospodine, iar o parte — cum sunt frânghiile — se pot prelucra la centre textile de pe lângă cooperative, sau create de particulari.

Din multiplele întrebuințări ce se dau firelor de cânepă, însemnează că țara noastră nu are nevoie să importe nici o cantitate de produse din cânepă, iută, sisal, în și să se reducă în foarte mare măsură importul de bumbac, iar

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

PETRU SFETCA: *Solii către lumină*. Poeme. Colecția ziarului „Vestul“.

Timișoara, 1940.

Echinox. Editura „Institutul cultural de Vest. 1941.“

Volum cu notații descriptive, pas-telice, dar și bătuit de întrebări mai grave asupra puterilor sufletului și neliniștilor lui, *Solii către lumină* formează debutul promițător al unui tânăr poet bănățean care, îndepăr-tându-se de bună voie dela graiul local de certă savoare dar cu efecte mai mult umoristice decât de artă, și-a însușit modul general de exprimare în ce privește limbajul poetic.

Cele două părți *Ciclul luminii* și *Umbre inter-oare* nu fac de altfel decât să separe poezii de aceeași tonalitate, nedeosebite nici măcar prin preocupări de altă natură.

Fără a fi stăpân pe deplin pe expresia poetică, d-l P. Sfetca reușește adesea tablouri cu mai mult decât o remarcabilă nuanță de culoare.

Bunăoară, în liminarul *Echinox de primăvară*:

Ciutele au ieșit din păduri, buimace de soare.

Apoi a trecut prima ciurdă cu muget prin sat

Și-am înțeles că s'a fost desprimăvărat.

Ca și în acest pastel, cel mai realizat din toată cartea:

*Sunt bucle mari de soare revărsat
Peste hogașuri și sub strășini noi,
Iar tâmpile pădurilor se sbat
Și liniștea muscește în zăvoi.*

*De-atâta ziuă coaptă 'n luminis
Doi porumbei mi s'au suit pe mâni
Și mă privesc rotund și pe furis
Și-mi ciugulesc neliniștea din mâni.*

Uneori poetul face exerciții de descripție, neconcludente, ca în *Zori, Rod, Cântec mic și Lut pögân*.

Acolo unde reușește să se limpezească, aduce o vigoare ce reține: *Invitație spre Primăvară, Autumnală* (cu mențiune specială pentru puritatea-i melodică), *Petsaj*.

Al doilea volum, *Echinox*, cuprinde, între cele 22 poezii, jumătate din cele publicate în *Solii către lumină*.

A ales autorul pe cele mai bune? Greu de răspuns.

Mai ușor este să precizăm că a ales prea multe.

Că aici d-l Petru Sfetca merge cu pași repezi spre maturizare ne-o dovedesc atâtea versuri noi, indicând o vădită simpatie pentru pastel, din care vom cita strofa ultimă a *Echinoxului de primăvară, II*, pentru multa ei limpezime:

*... Că la oblânc, în pâclele de soare,
O pasăre a prins văzduh sub ea
Și trage Primăvara pe ponoare,
De parcă n'ar vedea-o nimenea.*

Ceea ce ne-a surprins, de astă dată, este un prozaism neîntâlnit în trecut:

Păsările zboară mai anost

Baba Sanda spune c'au picat, etc.

Printr-o versificare mai atentă, d-l Petru Sfetca se va impune în scurtă vreme, alătura de cei mai buni poeți bănățeni.

Știri din

Vama-Buzăului

Serbarea școlii primare de stat No. 2.

În comuna noastră a avut loc Duminecă 29 Martie a. c., în cadrul „Astrei“ despărțământul Vama-Buzăului, o foarte reușită serbare școlară cu elevii cl. I-a, a II-a, a III-a și a IV-a de sub conducerea harnicului învățator Chivereanu I. Gheorghe, dirigințele școlii primare și comandantul subcentrului P. P. din localitate.

După terminarea ședinței de P. P. împreună cu T. P. ai subcentrului și urmat de o mulțime de săteni în a căror frunte era primarul comunal Gheorghe Drăgan și celelalte autorități din comună, ne-am deplasat la orele 1½ d. m. la școala din Sudul comunei, unde așteptau elevii împreună cu părinții, frații și surorile lor.

La orele 2 d. m. în sala de cursuri, care era arhiplină, s'a desfășurat un program cultural pregătit din timp cu T. P. și elevii.

După „Imnul Regal“, învățatorul Chivereanu, a vorbit impresionant despre „Insemnătatea Sf. Sărbători ale Învierii și legătura lor cu evenimentele actuale“.

S'a făcut evocarea eroilor căzuți pentru dreptatea sfântă și idealul nostru național, pomenind și de bravii ostași care luptă, departe de casă și de toți ai lor buni și scumpi, pentru înfăptuirea cea mare de mâne — după care întreaga asistență, în picioare, a ținut un minut de tăcere, ca semn de recunoștință adâncă — preamărind apoi în urale pe M. S. Regele Mihai I și Domnul Mareșal Ion Antonescu.

S'au executat coruri patriotice, în legătură cu anotimpul primăverii

Primăria comunei Zizin

Nr. 648/1942

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 21 Aprilie 1942, ora 10 a. m. se va ține în localul primăriei comunei Zizin din județul Brașov, licitație publică prin bună învoială, cu supra oferte, pentru lucrările de zidărie dulgherie și tâmplărie, ce urmează a se executa la repararea localului primăriei, exclusiv sobele de teracotă.

Valoarea lucrărilor după deviz este de lei 303.765.— licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice și Decretul lege Nr. 200/940

Concurenții vor depune garanția de 10% din valoarea lucrării în numerar sau efecte de stat.

Concurenții, trebuie să îndeplinească condițiunile stabilite de lege.

Zizin, la 3 Aprilie 1942.

Primar, Notar,
Vasile Șerban Maniu Băra

Serbarea dela Bod-fabrică

Muncitorii dela fabrica de zahăr Bod și stațiunea de Radio-difuziune au aranjat în ziua de Paști un reușit festival cultural-artistic în cadrele cercului cultural „Astra“-Bod.

Vom reveni asupra acestei serbări.

și cu sf. sărbători ale Învierii, recitări și dansuri naționale.

După cuvântul de încheiere, serbarea s'a terminat la orele 4 d. m. cu înțonarea de către întreaga asistență a „Răsunetului din 1848“, al înflăcăratului poet-patriot A. Mureșanu.

Serbarea dată și-a ajuns pe deplin scopul urmărit, prin faptul că întreaga asistență a plecat impresionată de felul cum a reușit manifestarea culturală, iar atmosfera creată în întreaga comună este de remarcată.

B. I.

Adânc întristații: Elena soție, Ionel fiu, Valeria și Eleonora fiice, precum și celelalte familii înrudite anunță cu durere încetarea din viață, în ziua de 8 Aprilie 1942, a iubitului lor

IOAN COLAN

fost comerciant Sf. Gheorghe

în vârstă de 68 ani, după 45 ani de căsătorie.

Inmormântarea va avea loc Vineri, 10 Aprilie 1942, ora 2 p. m. în comuna Araci jud. Brașov.

Odihnească în pace!

Diracțiunea și funcționarii Fabricii de Zahăr Bod, profund îndurerăți, anunță moartea eroică a bunului și vrednicului lor funcționar și coleg

Mereș Vintilian

sublocot. rez. dintr'un reg. de inf.

căzut pe câmpul de onoare, în luptele dela Kristopovska, în ziua de 7 Februarie 1942.

Rugăm pe toți cei ce l-au cunoscut, să ia parte la parastasul ce va avea loc în ziua de 12 Aprilie 1942, ora 11, în biserica din Bod.

În veci nemângăiați: Lenuța soție, Nelu copilașul lui drag, Eufrosina și Gheorghe părinți, Fam. Moise Cârstea soci, precum și celelalte familii înrudite au durerea de a anunța pierderea bunului lor

Eroul sergent

Vlădău Ioan (Nițică)

dîn Diviz. 2 Tunuri Munte

decorat cu Serviciul Credincios cu Spade cl. III

Mort ca un erou în ziua de 26 II. 1942 în fața Sevastopolului. Inmormântat în com. Bogdanovca (Crimeia).

Pentru pomenirea sufletului lui bun se va oficia un parastas în ziua de 12 Aprilie 1942 în Biserica Ortodoxă din com. Codlea-Brașov.

Dormi în pace, scumpul nostru Nițică; soția, copilașul și părinții te plâng mereu și niciodată nu te vor uita.

Informațiuni

† IOAN COLAN senior

Tatăl bunului nostru camarad de scris și redacție s'a stins în vârstă de 68 ani, în ziua de 8 Aprilie 1942.

Om modest și muncitor, până în ultimele ceasuri ale vieții a stat în slujba familiei și neamului său.

Fost voluntar în armata română între 1917-18 și-a dat tributul pentru realizarea uniunii și mai apoi s'a stabilit în Sf. Gheorghe, aproape de satul său de naștere Araci.

Refugiat la Brașov a trăit cu nădejdea revederii orașelului scump în care a muncit cu râvnă românească pe terenul economic.

Scumpului său fiu Ionel, azi pe câmpul de războiu, i-a adresat la plecare, în ultimele cuvinte, dorința să se întoarcă din Rusia pe la căsuța lor rămasă între străini.

Luăm parte la durerea familiei și rugăm pe Dumnezeu să ajute lui Ionel să-i împlinească ultima dorință a tatălui său, care îl așteaptă în Araci.

*

Comunicat

Se aduce la cunoștința tuturor Evreilor din orașul și județul Brașov, că de acord cu autoritățile superioare, comisia pentru revizuirea Evreilor în vederea repartizării lor la munca obștească, au hotărât ca toți acei care nu au depus declarațiile în termenul fixat prin comunicatele anterioare, să fie trimiși imediat în tabere de muncă speciale.

Pentru acei care din motive de forță majoră nu au depus cererile în termenul util, se acordă un ultim termen până la 20 Aprilie 1942.

Se atrage atențiunea că pentru județul nostru sunt valabile numai comunicatele date de comisiunea Brașov.

În consecință vor depune declarații la Secretariatul Comisiei de pe lângă Camera de Muncă Brașov, toți Evreii și Evreicele dela dela 18 ani în sus indiferent dacă au sau nu o ocupație bine definită.

*

Adunarea generală a cooperativei „Românca”

În ziua de 12 Aprilie 1942 orele 16 se va ține adunarea generală a a coop. „Românca”, în localul Siatului orașenesc. Dacă la ora fixată nu s'ar întruni numărul reglementar al membrilor cu drept de vot, adunarea se va ține în aceeași zi la orele 17, cu orice număr a celor prezenți.

Ordinea de zi:

1. Constituirea biroului.
2. Darea de seamă a Cons. de adm.
3. Raportul Com. de censored.
4. Aprobarea bilanțului și împărțirea beneficiului pe 1941.
5. Votarea bugetului pe 1942.
6. Fixarea plafonului împrumuturilor.
7. Desținarea fondului de rezervă special.
8. Ratificarea cooptării unei membre în Cons. de adm.
9. Alegerea a 3 membre în Cons. de adm. în locul celor ieșite la sorți.
10. Alegerea a 3 censoare și 3 suplente.

*

Impunerea horticultorilor

Ministerul de Finanțe menține și pe anul în curs sistemul de taxare la cifra de afaceri pentru produsele horticoale sub formă de taxă fixă anuală pe baza suprafețelor cultivate.

Din acest motiv toți horticultorii sunt obligați ca până în seara zilei de 15 Aprilie 1942 să facă declarații de impunere, arătând detaliat suprafețele cultivate. Declarațiile se depun la Circumscripțiile de constatare și control ale Adm. Financiare.

Cronica Războiului

In loc de cronică diplomatică: Elogiu oștirii românești

Au trecut Sf. Paști, dar ne-a rămas în suflete fiorul Invierii. Am pus zăgaz iernei și în inimi înfloresc lăcrămioarele proaspete ale nădejilor noastre de mai bine. Am semănat mănunchiuri de cruci pe întinsul stepelor tătare, dar în cugetele noastre nu și-a putut face loc dezolarea, ci astăzi mai mult decât ori când năzuim și credem în izbândă.

Odată cu Sărbătoarea Paștilor ne-am împărtășit încă odată din omagiile camaraderesti ale Reichului aliat, primind cu satisfacție profundă cuvintele de recunoaștere a vitejiei demne de epopee a oșteanului nostru.

Oare cum am putea gândi astfel, când oastea noastră luptă în numele Celui ce a pățimit și S'a răstignit pentru a se ridica apoi din morți, mai viu și mai strălucitor ca soarele. Cum am putea gândi altfel, când oștirea aceasta poartă în vârf de baionete privirea unui neam întreg.

Cum am putea să gândim altfel, când pe umerii oștirii noastre se reazimă viitorul acestui popor, care fără a căta a lua asupra-și crucea sulpiciului, întrezărind pe creasta Golgotei mântuirea și izbânda lui.

O suferință mai mult nu poate dăuna unui popor care și-a călit

dărzenia în mijlocul tuturor suferințelor. Sufletul unui neam ca al nostru nu se încovoie în flăcările durerilor, ci se întărește, ca oțelul cel nobil.

În preajma Paștilor, regimentele ardelene au luat contact cu inamicul. În vremea când peste plaiurile și munții noștri pogora mireasma tămâiei iar lespedeaa cea grea se prăvălea de pe mormântul vremelnic al Domnului, pe pozițiile Crimeei și ale Donețului, feciorii ardeleni împlineau voia Celui de Sus. Cu privirea înainte și cu gândul roată pe cununa Rodnei, Apusenilor și Carpaților, mândrul nostru tineret era prezent pe pozițiile chemării sale. Iar în miez de noapte, adulmecând răsunetul unui dangăt de clopot care întârzia să se anunțe, în mijlocul tăcerii rupte doar de răbufnirea unui mortar sau de șuerul unei granade de brandt, închinau scurt o cruce, pentru Invierea lui Hristos și pentru aceea a neamului românesc.

Omagiile primite de către armata noastră sunt meritate dela aliați pentru înălțătoarele ei fapte de vitejie. Omagiul nostru este încrederea cu care o privim, ca pe vestitoarea învierii celei mari a neamului reîntregit, *căci nu există răstignire fără înviere...*

Războiul pe frontul din răsărit

Dacă pentru moment frontul de Răsărit nu ne oferă decât preludiul la ceea ce urmează a fi „*mareea ofensivă*”, în schimb putem constata — după afirmațiile ambelor tabere — că acest preludiu se execută cu o manieră energetică, făcându-se preparative masive. După importantele măsuri luate de comandamentul german în sectoarele de centru și din Sud, cari au fost și sunt încă echipate în vederea îmbunătățirii vremii, au loc în momentul de față aceleași măsuri în sectorul nordic. Rămâne clar, că acest sector va rămâne ultimul unde va începe ofensiva de primăvară, pentru care motiv și înzestrările necesare se fac deabia acum. Intrevederea dintre mareșalul Mannerheim și generalul Dietl, comandantul forțelor Reichului în sectorul Finlandei, denotă că azi se lucrează activ și în acest sector pentru coordonarea operațiilor.

Natural, că pe frontul anti-sovietic luptele cu caracter local continuă a se desfășura și în deosebi se poate remarca o foarte puternică activitate a aviației, atât a celei germane cât și a celei rusești. Rușii au devenit însă foarte rczervați în comunicatele lor și de unde până acum vorbeau de „*operațiuni ofensive*”, astăzi declară că „*nu s'a produs nimic important*”.

Ultimele comunicate germane arată opera de curățire care se execută în spatele frontului, pentru evitarea oricăror incidente neavenite. procedându-se la nimicirea sau capturarea așa numiților „partizani”. În comunicatul recent, e menționată capturarea și nimicirea a peste 3500 briganzi de această categorie, cari fără a face parte din armata regulată a Rușilor, se îndeletnicesc cu sabotajul și distrugerile în spatele liniilor germane.

Submarinele germane în Atlantic

O relatare recentă a comandamentului naval german arată că submarinele Reichului au scufundat până în prezent 600.000 tone cuprinzând diferite vase, în apropierea coastelor americane. Se știe că față de amenințarea crescândă a submarinelor germane, amiralul King a fost chemat la răspundere, pentru a da socoteală

despre inactivitatea apărării coastei.

Vice-amiralul Ernest Joseph King, care este unul dintre renumiții organizatori ai flotei navale și aeriene americane, atunci când a preluat comanda operațiilor din Atlantic a ținut să facă atent pe Roosevelt, că a obținut „o felie foarte mare de pâine, care ar trebui unsă cu puțin unt”. Insemna

de **Mardare Mateescu**

adică o aluzie la mijloacele ce trebuiau să-i fie puse la dispoziție spre a putea face față unei misiuni din cele mai serioase. Renumit prin tenacitatea cu care își urmărește planurile, amiralul King întâmpină însă piedeci tot mai mari în exercitarea misiunii sale, căci după cum vedem, din lună în lună numărul sutelor de mii de tone scufundate în imediata apropiere a continentului american este în creștere.

India pe calea eliberării

Incerările britanice de a obține o clarificare a poziției Indiei față de împrejurările actuale, nu au ajuns încă la sfârșitul lor. India are astăzi în mână o carte mare, pe care înțelege s'o folosească pe cât se va putea mai bine. Scopul miitar al vizitei d-lui Stafford Cripps devine tot mai mult un scop politic, ceea ce înseamnă că pe câtă vreme Marea Britanie urmărea să obțină cu minimum de sacrificii, acordul congresului la întocmirea de regimente hinduse, ea este nevoită să facă tot mai multe concesii cari tind la emanciparea definitivă a Indiei.

Pandit Jahavaral Nehru, purtătorul de cuvânt al congresului, pare decis să nu accepte o colaborare cu Anglia, atâta vreme cât nu va obține libertatea cât mai largă pentru poporul indian. Nu se cunoaște totuși răspunsul precis al congresului, care va fi remis deabia în zilele ce urmează trimisului special britanic. Jahavaral Nehru și-a exprimat totuși punctul său de vedere, arătând că India și indienii sunt hotărâți să-și apere unitatea și libertatea, neadmitând să fie separați. Mai mult, el a adăugat că „unitatea Indiei nu cuprinde numai statele din India britanică ci și celelalte state indiene”.

O ultimă știre vorbește despre intenția de a se numi ca vice-rege al Indiei pe generalul Wawell, alături de care Pandit Nehru ar prelua ministerul apărării naționale.

Zilele ce urmează vor trebui să aducă neapărat o clarificare a situației indiene, de care atârna viitorul imensului stat asiatic.

Luptele din Pacific

În Birmania, Japonzii au reușit să cucerească din nou un teren, împingând trupele anglo-chineze pe Sittang și Irrawady, mult înspre Nord, până la 300 km. de Rangoon. Cucerind noi baze aviatice, japonezii au executat bombardamente asupra localității Lashio nodul principal al fostei „căi a Burmei” și Mandalay, capitala actuală a Birmaniei.

Aviația japoneză stabilită în insulele Andamane a bombardat din nou, foarte violent, porturile Colombo și Trincomali din insula Ceylon.

În Noua Guinee operațiunile japoneze continuă. Arătând dăunăzi că operațiunile din acest sector vor trebui să dureze mai multă vreme, ne bazam pe faptul că Noua Guinee reprezintă un teritoriu imens, în lungime de aproape 2500 km., ceea ce echivalează distanța în linie dreaptă dintre Paris și Charkow. Deci, nu ar fi nimic exagerat în continuarea operațiunilor de aici până către sfârșitul verii.

În Filipine, pe insula Luzon, se constată continua rezistență americană, sub comanda generalului Wainwright. Comunicatele americane vorbesc însă de „*oarecari succese japoneze*” ceea ce ar putea fi egal cu apropierea unui desnodământ în această regiune a frontului din Pacific.

În sectorul australian, repetate bombardamente asupra bazelor dela Thursday, Port Darwin și Wyndham, în nordul continentului.

Redactor responsabil
ION BOZDOG